

Berachot Sources 51

רי"ף מסכת ברכות דף כט עמוד ב

רב הונא אכיל מפת הבאה בכסנין תריסר רפתי בני תלתא

תלתא לקבא ולא בריך אמר רב נחמן עדיין מר כפין הוא אלא אמר רב נחמן כל שאחרים קובעין עליו מחמת הסעודה צריך לברך וכל שאין אחרים קובעין עליו מחמת הסעודה אינו צריך לברך ומסקנא היכא דאכיל לה בתורת כסנין בתחלה מברך בורא מיני מזונות^א ולבסוף ולא כלום והיכא דאכיל לה בתורת קביעותא מברך עליה המוציא ושלש ברכות דאמר רב יהודה אמר שמואל לחמניות מערבין בהן ומברכין עליהן המוציא ואוקימנא בדקבע עלייהו:

שלטי הגבורים מסכת ברכות דף ל עמוד א

א לכאורה נראה כי הוא טעות שר"ל ולבסוף מעין ג' ואם באולי הכי הוא אז אמרינן לפחות שלא ירצה לומר בנ"ר וחסרון דהא איהו בעצמו אמר לעיל כל לבסוף ולא כלום הוא בנ"ר וחסרון או באולי שחסר בדפוס והכי אבעי ליה למימר בתורת כסנין בורא מיני מזונות ולבסוף לא יברך כלל וצ"ע ואחר העיון נראה ודאי דגירסת הרי"ף נכונה והכי ס"ל לרש"י ז"ל נמי דמברך אחריהם בנ"ר וחסרון אמנם פליגי עלייהו המיימוני ותוספות ור"ח ואמרו דהאוכל פת הבאה בכסנין חוץ לסעודה מברך תחלה במ"מ ולבסוף מעין ג' ובתוך הסעודה פסקו התוספות ור"ח בתחילה מברך במ"מ ולבסוף ברכת המזון פוטרין והמארעצפני^ב בלעז והפאשטידי^ג וכיוצא בזה והספונגוט^ד והטורטאל^ה של פירות דדמי לפת הבאה בכיסנין דמי לדין זה והקונפוט^ו שיש בתוכו הפרי וכיוצא בזה כתבתי באורך בספר המחלוקות מה דינם בברכותיהם וכל החלוקים שיש בברכות אלה וכל הגמגומים שיש על הפוסקים בדינין אלו כתבתים שם באורך בס"ד:

לשון ריא"ז

וכן פת הבאה בכסנין והוא פת העשוי בדבש או במיני תבלין שאוכלין אותו כעין מיני מתיקה לקנח סעודה מי שקובע סעודתו עליו מברך עליו בתחלה במ"מ ולבסוף ברכה אחת מעין שלש מז"ה ביאר שהמולייתות הנאפות בתנור שהן מלאות בשר או דגים או גבינה ומיני ירקות מברך עליהן המוציא וכן נראה בעיני עיקר שהן עשוין פת ולפתן ולקביעות סעודה הן עשוין:

ב מיי' וטור השוו נטל ידיו והב לן ונברך כולהו כחדא דבתרוייהו מתסר לאכול ולשתות ורבינו מחלק ונראה טעם רבינו משום דלעולם נוטלין לידים תחלה לצורך ברכה ואח"כ אומר הב לן ונברך הלכך היכא דלא אמר הב לן ונברך אכתי לא מליק דעתיה משתיה אלא מאכילה דשייך בה נקיות:

ג לדברי רבינו האי תכף לנט"י ברכה קאי אמים אחרונים וכן כתב מיימון פ"ו מהל' ברכות וכן כתב רבינו יואל דאין לחוש להפסיק בין נ"י להמוציא. והטור א"ח סימן קס"ו פליג וכתב בשם הירושל' דקאי אמים שלפני הסעודה וכן כתב הרא"ש ז"ל דאף במים הראשונים צריך ליזהר שלא להפסיק בין נט"י לברכת המוציא והיה רגיל כשהיה מיסב עם אחרים שהיה נוטל ידיו באחרונה שלא להפסיק ושלא לדבר:

ד בפירוש פרפרת רבו הדיעות ומה שיש להקשות מדברי הרא"ש לדברי ממש כתבתי בספר המחלוקות בס"ד:

לשון ריא"ז

היה אוכל מיני פרפראות לפני המזון ולאחר המזון כגון שהיה אוכל מיני מגדים או מיני ירקות קודם סעודתו להמשיך לבו בסעודה וכן היה אוכל לאחר סעודתו לקנח הפה הרי זה אם בירך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון ושאוכל לפני בהמ"ז ואף על פי שאין ברכת הפת פוטרנו מפני שלא היה דעתו עליו מתחלה ברכת פרפרת שלפני המזון פוטרנו לפי ששניהן מין אחד כמו יין שלפני המזון ויין שלאחר המזון ואם היו שני מינין ואין ברכותיהן שוות כגון שהיה הראשון פרי האדמה והשני פרי העץ אין פוטרין זה את זה שהרי אם היו לפניו צנן וזית וברך על הצנן חוזר ומברך על הזית כמבואר בקונטרס הראיות בראיה י"ח:

רבינו יונה מסכת ברכות דף כט עמוד ב

תריסר ריפתי בני תלתא תלתא לקבא ולא בריך כלומר שבג' מהם היה קב אחד ונמצא שאכל שיעור ד' קבין ואפ"ה לא בירך

לבסוף וי"מ שלא בירך לבסוף כלל מפני שלא היה אכילה קבועה וכן נראה מתוך מה שכתב הרי"ף ז"ל. וי"מ שלא בירך אלא בורא נפשות בלבד:

א"ל רב נחמן עדיין מר כפין הוא שאין זה חשוב קביעות שיברך עליו לבסוף ברכה הראויה לו אלא אמר רב נחמן כל שאחרים קובעין עליו סעודה בזה השיעור אף על פי שאינו קובע הוא צריך לברך עליו ואם אחרים אינם קובעין אף על פי שהוא קובע אינו מברך דאחר הרוב אזלינן ואם הוא קובע במה שאין אחרים קובעין בטלה דעתו אצל כל אדם:

ואמר רב יהודה משמיה דשמואל לחמניות מערבין בהם וכו' רוב המפרשים אומרים שלחמניות כעין כעבין וקשה על זה אמאי אצטרך למימר דמברך עליהם המוציא היכא דקבע עלייהו שהרי פשוט הוא כיון שהוא פת שלשו אותו מתחלה ככל שאר עיסות. ולפיכך נראה שיותר נכון לפרש דלחמניות רקיקין דקין ונקראין בלעז ניבלא"ש ומפני שבלילתן מתחלה רכה הוצרך להשמיענו דהיכא דקבעו עליוהו מברכין עליהן המוציא וכי היכי דבהני אזלינן בתר קביעות הה"נ בפת הבאה בכסנין אף ע"פ שברכתו בורא מ"מ היכא דקבע עליה מברך עליה המוציא וג' ברכות:

רא"ש מסכת ברכות פרק ו סימן ל

ל [דף מב ע"א] רב הונא אכל תליסר ריפתא^נ והוא פת הבא בכיסנין^ו מן תלת לקבא^ז ולא בריך ברכת המוציא וג' ברכות אמר רב נחמן^מ עדי כפנא הוא אלא אמר רב נחמן כל שאחרים קובעין סעודתן עליו צריך לברך המוציא וג' ברכות וכתב רבינו משה ז"ל דאם אחרים אינם קובעין אפילו כשהוא קובע אינו מברך דבתר רוב אזלינן ובטלה דעתו אצל כל אדם והראב"ד ז"ל כתב ואם היה קובע עליו אפי' משהו מברך עליו בתחלה המוציא ולבסוף שלש ברכות ונראין דברי רבינו משה ז"ל ואם מתחלה היה דעתו לאכול מעט וברך בורא מיני מזונות ואח"כ אכל כשיעור שאחרים קובעין עליו מברך ג' ברכות אף על פי שלא בריך המוציא תחלה ומסקנא היכא דאכל ליה בתורת כיסנין בתחלה הוא מברך בורא מיני מזונות^י ולבסוף מעין שלש^ו והיכא דאכלינהו בתורת קביעות מברך עליהם המוציא ושלש ברכות דאמר רב יהודה משמיה דשמואל לחמניות מערבין בהן ומברכין עליהם המוציא ואוקמי' בדקבע סעודתו עליויהו: לחמניות פרש"י אובליא"ש ולא נהירא דלחם גמור הוא שתחלתו וסופו עיסה ומברך עליהם המוציא וברכת המזון^{טז} ונראה לפרש לחמניות היינו נבלי"ש שהן דקות ואין מברכים עליהם אלא בורא מ"מ אבל אי קבע סעודתו עליהם מברך עליהם המוציא וג' ברכות ואי אכיל להו [בתוך הסעודה] שלא מחמת הסעודה טעונין ברכה לפניו ולא לאחריהם:

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף מב עמוד א

פת הבאה בכסנין והיא עיסה שנילושה בין ושמן ודבש ומי פירות מרוקחים בבשמים ועושין ממנה פת ומביאים מצד אחר כסנין ר"ל קליות של חטים רכים מטובלין בדבש ומרוקחים בתבלין ואוכלין אותם עם אותו הפת ויש מפרשים שהיו עושין עיסה כמין כיס קטן וממלאין אותה קליות מבושמים והיו רגילין בזה לאחר סעודה לכבוד המסובין ויש אומרים לעכל את המאכל ואם אכלה שלא בסעודה אלא בפני עצמה ולא קבע סעודתו עליה מברך בה בורא מיני מזונות ומעין ג' ואם קבע סעודתו עליה מברך המוציא וג' ברכות ואם לא קבע אלא שאכל בכדי שאחרים קובעים עליו בכך אף בזו לדעתנו מברך המוציא וג' ברכות ואפי' לא הי' דעתו לקבוע וברך מיני מזונות ונמלך ואכל הרבה מברך ג' ברכות וגאוני ספרד כתבו שכל שאינו קובע אף על פי שאחרים קובעים בכך אינו מברך אלא מיני מזונות ומעין ג' ואם אכלה בסעודה לאחר סעודה טעון ברכה לפניו ולא לאחריו ואם באמצע סעודה אין טעון ברכה לא לפניו ולא לאחריו וגדולי הרבנים חולקים בדרכים אלו לומר שפת בכסנין אפי' בפני עצמה אין מברך לאחריה אלא בורא נפשות מפני שהם פירשו אין לך שטעון וכו' אלא פת בכסנין מפני שעשאוהו כפת דוחן שאין מברך לאחריה כלום ר"ל אלא בורא נפשות הואיל ומאכלה מועט וכן כתבו רבים לשטתם שאם באו לאחר הסעודה אין טעונים ברכה אף לפניו ומתני' דברך על הפרפרת שלפני המזון פטר את שלאחר המזון דמשמע הא פת לא פטר ליה הם מפרשים אותה בשאין שם פת וכן חולקין בקצת דברים שכתבנו מצד בבלולים שיש להם בביאור הסוגיא אלא ששטת הדברים מוכחת כדברינו כמו שביארנו בפירושו וכן הדין בלחמניות והן מין פת הבאה בכסנין שאם קבע סעודתו עליהם מברך המוציא ומערבין בה ערובי חצרות שאנו צריכין להם לפת ויש מי שאומר שכל שאדם מביא יין לשתות עמו או לשרותו בו כגון ניבלאש ואובליאש שמביאין יין מבושם ושורין אותן בו והם ממין פת הבאה בכסנין קביעות סעודה הוא ואין הדברים נראין לי שכל אכילה שאינה אלא מדרך שמחה ולא מצד רעב ובקשת שובע אינה קבע:

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף מב עמוד א

ומה שאמרו רב הונא אכל רפתי וכו' פירושה מפת הבאה בכסנין ושלא בתוך סעודה אלא בפני עצמו והא דקאמר לא בריך פירושו המוציא וג' ברכות אלא בורא מיני מזונות ומעין ג' ולא דלא בריך כלל דלא גרע מפירות ז' המינים שצריכות מעין ג' ואמר רב נחמן עדי כפנא כלומר וכי אכילות אלו אכילות של רעב הן שלא יהא קרוי קביעות סעודה ויש גורסים כפנא הוא דין והכל אחד אבל מי שגורס את שניהם ר"ל עדי כפנא הוא דין שבוש הוא והעלה רב נחמן שכל שאחרים קובעים סעודה בכך אף על פי שזה מרבה לאכול קביעות סעודה וצריך המוציא וג' ברכות שלא אמרו בו מיני מזונות

ומעין ג' אלא באכילת עראי אבל כל שאכל הרבה קביעות סעודה היא וכל הגאונים מסכימים שאפי' מתחלה לא היה דעתו לאכול אלא מעט וברך מיני מזונות ונמלך לאכול הרבה מברך ג' ברכות כמו שכתבנו:

רמב"ם הלכות ברכות פרק ג הלכה ט

עיסה שנאפת בקרקע כמו שהערביים שוכני המדברות אופים הואיל ואין עליה צורת פת מברך עליה בתחלה בורא מיני מזונות, ואם קבע מזונו עליה מברך המוציא, וכן עיסה שלשה בדבש או בשמן או בחלב או שעירב בה מיני תבלין ואפאה והיא הנקראת פת הבאה בכסנין ז אף על פי שהוא פת מברך עליה בורא מיני מזונות, ואם קבע סעודתו עליה מברך המוציא.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קסח סעיף ו

(מ')^ו פת הבאה (כג) בכיסנין, [ב] מברך עליו: בורא מיני מזונות, ולאחריו: ברכה אחת (ב) מעין שלש; ואם אכל ממנו שיעור יג' < (כד) שאחרים רגילים יג' [ח] ז' לקבוע [ח] עליו, אף על פי שהוא לא שבע ממנו, [ח] מברך עליו: (כה) המוציא וברכת המזון; (ס) ואם מתחלה היה בדעתו לאכול ממנו מעט, וברך: בורא מיני מזונות, ואח"כ אכל שיעור שאחרים קובעים עליו, יד' [ט] (ס) יברך עליו בהמ"ז, אף על פי שלא ברך המוציא ט' [ט] תחלה; (ע) ואם אכל שיעור שאחרים אין קובעים עליו, * אף על פי שהוא קובע עליו, אינו מברך אלא בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש, [ב] דבטלה דעתו אצל כל אדם.

משנה ברורה סימן קסח ס"ק ו

(ו) מברך על הגדולה - ודוקא כשהיו שניהם שוים ביופי [ז] אבל אם הקטנה נקיה והגדולה קיבר מברך על הקטנה:

באור הלכה סימן קסח סעיף ו

סעיף ו

* אף על פי שהוא קובע וכו' - הוא דעת הרא"ש שחולק על הראב"ד שלדידיה אפילו במועט סגי כיון דהוא קובע ע"ז בתר דידיה אזלין עי"ש ברא"ש. ומ"מ נראה ברור דאם הוא זקן או נער שאכילתן מועט בטבע חייבין בהמוציא ובהמ"ז אם אכלו שיעור שדרכן תמיד לקבוע ע"ז כיון דכל בני מינם מסתפקין בשיעור אכילה כזו וכעין שכתבתי לקמן בסימן קפ"ד בבה"ל בשם הרדב"ז עי"ש:

מגן אברהם סימן קסח ס"ק יג

(יג) (פמ"ג) (מחה"ש) לקבוע עליו. נ"ל דאם הוא קבע סעודתו עליו אף על פי שאכל עמו בשר ודברים אחרים ואלו אכלו לבדו לא היה שבע ממנו אפ"ה מברך המוציא וג' ברכות וכ"מ הל' בגמ' כל שאחרים קובעין עליו וכ"מ קצת בתו' שכתבו גבי לחמניות אם קבע עליהו כמו בפורים עכ"ל, ובסמ"ק כתוב בליל פורים ובליל ברית מילה, ומסתמא בפורים אין קובעין לבדם ואם אכלו לבדו בעינן שיאכלו כל כך שאחרים רגילים לשבוע ממנו לבדו דאם נשער שיעור שאוכלים עם ד"א נתת דבריך לשיעורין ועפ"ח דערובין דאפשר לשער וצ"ע, ואם הוא שבע ממנו וגם אחרים רגילין לשבוע ממנו כשמלפתין עמו דבר אפילו אכלו לבדו מברך המוציא כיון ששבע ממנו כנ"ל:

מחצית השקל אורח חיים סימן קסח ס"ק יג

ואם הוא שבע ממנו וגם אחרים כו' מברך המוציא כו'. ר"ל, דהא הביא הרב ב"י [קמז, א ד"ה פת] בשם הראב"ד [מובא ברא"ש ברכות פ"ו סימן ל] [ד] סגי באם הוא קובע עליו, אפילו אין אחרים קובעים עליו. ואף על גב דלא קיימא לן כוותיה, אלא דוקא כל שאחרים קובעים עליו, מכל מקום כהאי גוונא כיון שאם היו אחרים שבעים ממנו אם היו מלפתים עמו הניח מ"א בצ"ע אם יברך המוציא, לכן בצירוף (דהא) [דהוא] שבע ממנו לבדו דאיכא נמי דעת הראב"ד פשיטא ליה למ"א דמברך המוציא. ושיעור שאחרים קובעים עליו ראיתי בספר כפות תמרים בסכה [תוספות יום הכפורים יומא עט, ב ד"ה תד"ה מיני]

לבושי שרד אורח חיים סימן קסח סעיף ו

כשמלפתין עמו. שאין רגילין אחרים לאכול ממנו כדי שביעה אלא א"כ מלפתן, לא אמרינן בהא בטלה דעתו, כיון שגם אחרים שובעין ממנו ע"י לפת, משום הכי אם הוא שבע באכילתו בלי לפת מברך המוציא:

שערי תשובה סימן קסח

[ח] עליו. עבה"ט וגם בבר"י פקפק בד"ן זה שכ' שאם אכל בשר עמו כו' דלמעשה צ"ע כיון שלבדו לא היה שבע ממנו ע"ש

שערי תשובה סימן קסח

[ט] תחלה. עבה"ט וע' בר"י שכתב שמז"ה כתב בשם ספר כת"י קדמון שדעתו לענין פת כיסנין דאם קבע מברך עליו המוציא וג' ברכות סעודת שבת קובע כמו שקובע' למעשר ומהר"י חאגיז בספר ע"ח על משניות פ"ד דמעשרות נסתפק אך בגינת ורדים כלל ב' סי' י"א כ' בפשיטות שאין חילוק שבת לחול והסכים עמו בבר"י וכתב שכן עמא דבר:

תוספות הרא"ש מסכת ברכות דף מא עמוד ב

פר"ח פת הבאה בכיסנין זה פת שעשוי כמין מלאים אסוכ"ר ושקדים ואגוזים ומיני תבלין וכיוצא בהן ולועסין אותן בבתי משתאות אחר הסעודה

רבינו יונה מסכת ברכות דף כו עמוד ב

זה שלא כדברי רבינו חננאל ז"ל שאמר דמאי דאמרי' (דף לט א) דפת הצנומה בקערה מברך עליו המוציא דבדאיכא עליה תורתא דנהמא מיירי ולפי מה שכתבנו אין אנו צריכין לזה אלא כיון שהוא פת בפני עצמו ואינו מחובר בדבר אחר אינו יוצא מתורת לחם לעולם ומברכין עליו המוציא ושלש ברכות:

הגהות מיימוניות הלכות ברכות פרק ג הלכה ט

[ז] בערוך פירש בשם רב האי גאון שהוא פת שעושין אותה כעבין יבשים בין מתובלת בין אינה מתובלת וכוססין אותה בבית המשתה ושלא בבית המשתה. ובשם ר"ח פירש שהוא כמו כיסין מלאין צוקר ואגוזין ושקדין כמין כעבין ולועסין אותו בבתי משתאות וראיה לדברי הגאון יבש היה נקודים מתרגמין יבש הוא כיסנין:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קסח סעיף ז

^(ז) פת הבאה בכיסנין, ^(פ) טו יש מפרשים: פת שעשוי ^(ג) כמין כיסים ^(כא) ^(כז) שממלאים אותם ^(י) ^(ז) דבש או סוקר ^(כח) ואגוזים ושקדים ותבלין, והם הנקראים רישקולא"ש ריאלחש"ו; ^(צ) וי"א שהיא עיסה ^(טז) ^(כב) ^(כט) שעירב בה דבש או שמן או חלב או מיני תבלין ואפאה, ^(ק) והוא שיהיה טעם תערובת המי פירות או התבלין ^(ל) ניכר בעיסה, ^(יא) וי"א ^(לא) שזה נקרא י"א ^(לב) פת גמור, ^(יד) אלא אם כן יש בהם ^(לג) הרבה ^(נ) תבלין או דבש ^(ג) כמיני מתיקה שקורין ^(ב) לעקי"ך ^(ט) שכמעט הדבש והתבלין הם עיקר, ^(לד) וכן נוהגים ^(רש"י) וערוך וכן יש לפרש דעת רמב"ם; ^(ו) וי"מ שהוא פת, בין מתובלת בין שאינה מתובלת, שעושים אותם ^(לה) ^(נח) כעבים יבשים ^(ז) ^(כד) וכוססין ^(ג) אותם, והם הנקראים בישקוני"ש, ^(ו) ^(יד) ^(כה) י"א * והלכה כדברי כולם ^(ח) שלכל אלו הדברים ^(טו) נותנים להם דינים שאמרנו בפת הבאה ^(יד) בכסנין.

באור הלכה סימן קסח סעיף ז

והלכה כדברי כולם וכו' - עיין בחידושי רע"א שהקשה אמאי לא כתב המחבר די"ש יצא ידי כולם כמ"ש בסי"ג ע"ש ובמאמר מרדכי מיישבו דכיון דלא נזכר בהדיא שחולקים הפוסקים בזה ואפשר דמודו להדדי ע"ש והנה המ"א העתיק על השו"ע דברי הב"ח ע"ש ואנכי לא העתקתי דכבר יישב הט"ז קושייתו והרבה אחרונים תפסו לדינא כפסק הרמ"א דסגי כשנילוש ברוב דבש ומיעוט מים:

באור הלכה סימן קסח סעיף ח

סעיף ח

* טעונים ברכה לפנייהם - עיין במ"ב שכתב בשם המ"א דה"ה לכל פת הבא בכיסנין המבואר בס"ז והנה באמת כדבריו מבואר בכמה ראשונים והנה כ"ז לעיקר הדין אבל לדידן דמספקינן בפת הבא בכיסנין מאי הוא אף דהמחבר פסק להקל בכולם היינו משום דספק דרבנן להקל ואין מצריכין לו לברך המוציא ובהמ"ז כשאר פת משא"כ בעניינו להצריכו ברכה תוך הסעודה משום דנחזיקו לפת כיסנין אין סברא דאדרבה ספק דרבנן להקל ושמא מין זה פת גמור הוא ונפטר בברכת המוציא ע"כ אין לברך על פת כיסנין בתוך הסעודה א"כ הוא פת כיסנין לכו"ע [דהיינו שממולא וגם נילוש בדבש וכה"ג והוא דק ויבש] כ"כ דגמ"ר והגר"ז וכעין זה כתב ג"כ בחידושי רע"א וח"א ולפי מה שכתבנו לעיל בשם המאמר מרדכי דאפשר דמודו זה לזה אין קושיא כ"כ ולדינא נראה דבאוכל דבר הנילוש בדבש ומי ביצים וכה"ג בתוך הסעודה כגון לעק"ך וקילי"ך או שאוכל כעבין יבשים לא יברך בתוך הסעודה אפילו אם אוכל לקינוח ואם אוכל מדברים הממולאים בפירות [וכמה שצייר המחבר באופן הראשון] המברך עליהו בתוך הסעודה לא הפסיד דמשמע

דרוב הפוסקים סוברין כן דזהו פת כיסנין. ובח"א משמע דאף על לעק"ך וקיכלי"ך לכתחלה ראוי שיכוין בשעת ברכת המוציא לפטור אותן:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קסח סעיף יז

(מ' יז) * פשטיד"א (צג) הנאפית בתנור מד ל"ט [ט] בבשר או בדגים או לו' [ל] בגבינה, (צד) מברך עליה המוציא ובה"מ. הגה: > סו) ודוקא שאפאו בתנור בלא משקה, אבל אם אפאו במחבת במשקה, (צה) אין לברך עליו ואין לאכול רק תוך הסעודה, כמו שנתבאר (דעת עצמו).

באור הלכה סימן קסח סעיף יז

סעיף יז

* פשטיד"א הנאפת וכו' - עיין במ"ב דאפילו בדלא קבע ס"ל להמחבר דמברך עליו המוציא ובאמת כן מוכח בריא"ז וז"ל שם וכן פת הבא בכיסנין והוא הפת העשוי בדבש או במיני תבלין שאוכלין אותו כעין מיני מתיקה לקינוח סעודה אם קובע וכו' ואם אינו קובע וכו' ומורי זקני הרב ביאר שהמולייתות הנאפות בתנור שהן מלאות בשר או דגים או גבינה או מיני ירקות מברך עליהן המוציא וכן נראה בעיני עיקר שהן עשוין פת ולפתן כאחד ולקביעת סעודה הם עשוין עכ"ל שם בפסקי הלכות למסכת ברכות ומובא ג"כ בשה"ג ורמז לזה המ"א ודלא כהט"ז בהבנת דין זה שס"ל דהכוונה דוקא בדקבע והנה ראיתי שהרבה אחרונים מסכימים לדינא לדברי הט"ז שממולא בבשר ודגים דינו כמו ממולא בפירות שאינו מברך עליהם המוציא ובהמ"ז אלא בדקבע ומביאים ראיה לדבריהם מספר התניא שכתב כן בהדיא והנה באמת כד נעין היטב במקור הדברים יראה דאף המחבר מודה לדברי הט"ז דמילוי בשר הוי כמו מילוי פירות ורק דהמחבר מיירי בשהיה עשוי כעין סתם לחם שעשוי לשבוע וע"כ לא הוי בכלל פת כיסנין שעשוי רק לקינוח ולמתיקה בעלמא [וכמו שכתבו הפוסקים דפת כיסנין הוא העשוי רק לקינוח סעודה בעלמא] וכמו שמורה לשון הריא"ז שכתב שהן עשוין פת ולפתן כאחד ולקביעת סעודה הם עשוין ור"ל דחשיב הבשר והדגים שממולא בתוכו כמו שאוכל לחם עם בשר ודגים הואיל שלחם זה עשוי לקביעת סעודה ולא לקינוח אכן אם עשוים רקיקים קטנים ומעורב בהן פתיתין של בשר וניכר שאין עשוין רק לקינוח אחר הסעודה דינו ממש כפת שמעורב בפירות ובשאר מיני מתיקה דאינו מברך עליהם המוציא ובהמ"ז בדלא קבע וקרוב בעיני דבהכי מיירי התניא דפסק דהוי כפת כיסנין וכן מוכח מחמד משה לדינא כמו שכתבנו וכן מוכח בדרך החיים וע"פ הדברים האלה כתבתי דברי שבמ"ב: